

/ C IMG bezien door de ogen van bewoners: een analyse van panelgegevens van Gronings Perspectief

Auteurs: Babet Kanis, Marjolein Boendermaker, Sanne Berends, & Michel Dückers, Onderzoeksteam Gronings Perspectief, Rijksuniversiteit Groningen, juni 2022

C.1 Over deze bijlage

Deze bijlage is opgesteld door de onderzoeksgroep Gronings Perspectief (www.groningsperspectief.nl) op verzoek van Andersson Elffers Felix (AEF). De begeleidingscommissie van Gronings Perspectief heeft toestemming verleend om hiervoor gegevens te analyseren van meerdere panelmetingen waarin bewoners van de provincie is gevraagd naar opvattingen over het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG).

Gebruik is gemaakt van vragenlijstgegevens uit metingen van juni 2018 tot en met april 2022. Meer informatie over de methode, gebruikte vragenlijst zijn beschreven in het rapport van Gronings Perspectief over de stand van zaken in 2021 uit januari 2022.⁴²³

De huidige bijlage bevat vier paragrafen met gegevens die deels niet eerder zijn verschenen. Het gaat om metingen van verschillende opvattingen van bewoners over IMG (paragraaf 1), vertrouwen in twee relevante ontwikkelingen: wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen en de zogenoemde Waardedalingregeling van IMG (paragraaf 2) en een analyse van factoren die samenhangen met het vertrouwen in IMG (paragraaf 3). Tot slot, AEF heeft gevraagd om geaggregeerde data te delen om deelnemers niet onnodig te belasten en om eigen metingen zo goed mogelijk te kunnen laten voortbouwen op metingen van Gronings Perspectief (paragraaf 4). Hier zijn tevens gegevens meegenomen van een nieuwe meting van Gronings Perspectief uit april 2022 waarvan de overige resultaten pas later in rapportvorm zullen verschijnen. Het gaat om de meest recente meting van vertrouwen in IMG.

Gegevens in deze bijlage mogen worden gebruikt mits voorzien van een bronvermelding.

⁴²³ Stroebe K, Kanis B, Boendermaker M, De Jong M, Dückers M (2022). De psychosociale impact van schade en versterking: Stand van zaken 2021. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

C.2 Ervaren vertrouwen vanuit IMG in april 2021

In de vragenlijst van april 2021 hebben de onderzoekers van Gronings Perspectief bewoners gevraagd in hoeverre zij vertrouwen vanuit IMG ervaren. De resultaten zijn nog niet opgenomen in een rapport van Gronings Perspectief en worden hier kort besproken. Het waargenomen vertrouwen is gemeten met de volgende vragen:

In hoeverre heeft u op dit moment het gevoel dat het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG)...

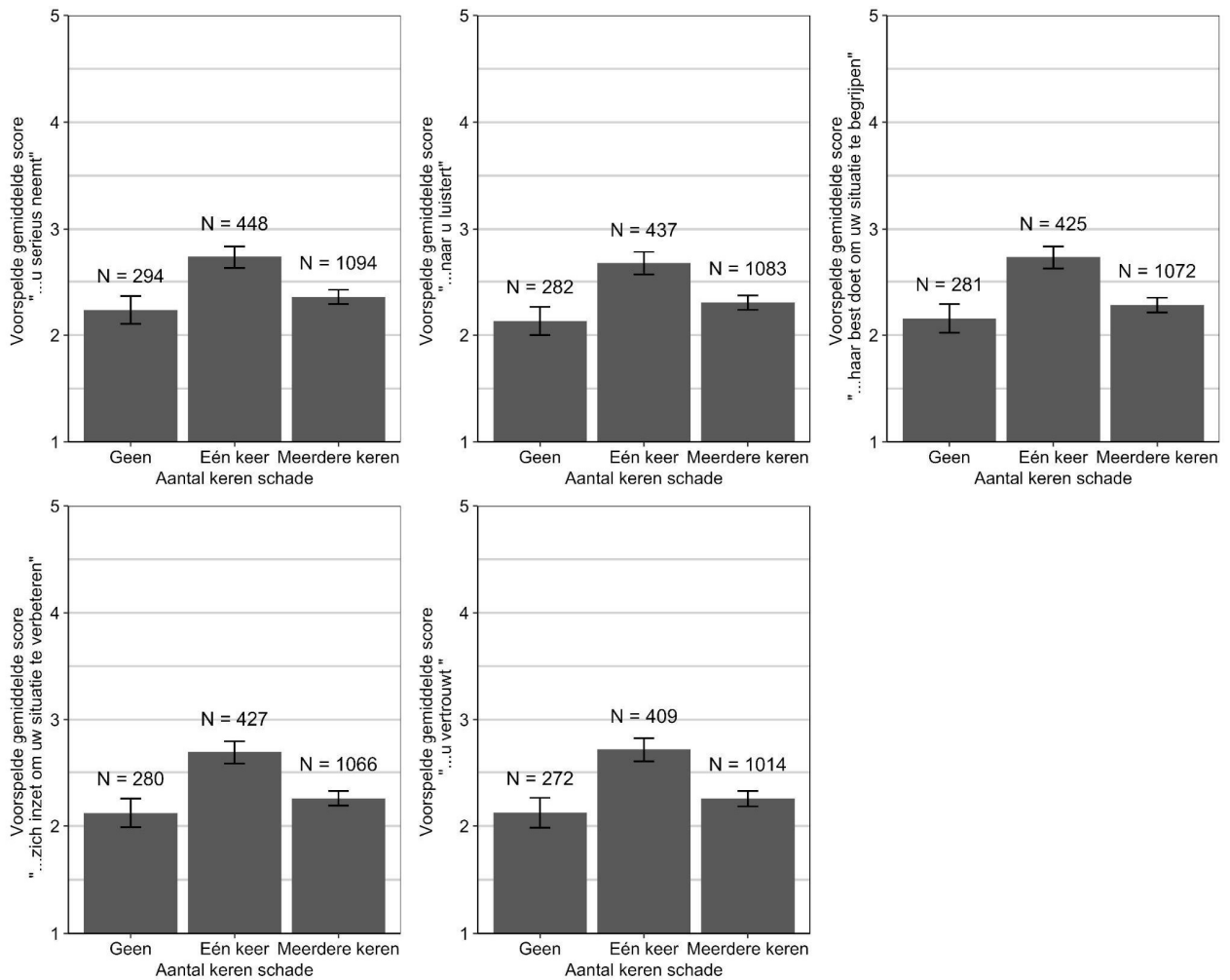
- ▶ ... u serieus neemt
- ▶ ... naar u luistert
- ▶ ... haar best doet om uw situatie te begrijpen
- ▶ ... zich inzet om uw situatie te verbeteren
- ▶ ... u vertrouwt

Respondenten konden op een schaal van 1 tot 5 aangeven in hoeverre ze dit gevoel hadden (1 = helemaal niet; 5 = heel erg). Bij de analyse van dit soort vragen maken de onderzoekers van Gronings Perspectief een onderscheid in de mate van schade die een respondent meemaakt: geen, één keer of meerdere keren. Deze werkwijze hanteren we ook hier, aangezien gemiddelde scores van de totale groep respondenten in het geval van IMG lastig te interpreteren zijn: bewoners zonder schade hebben waarschijnlijk (veel) minder ervaring met IMG dan de andere groepen. In de vragenlijstgegevens is te zien dat deze groep relatief vaak 'weet ik niet/n.v.t.' invult. In de grafiek is de groep zonder schade niettemin opgenomen, omdat het wel relevant kan zijn om te weten hoeveel vertrouwen bewoners zonder schade-ervaring ervaren van IMG. Mensen die 'weet ik niet/n.v.t.' hebben ingevuld zijn buiten beschouwing gelaten.

Zoals gebruikelijk wordt in de analyse gecontroleerd voor leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Bij de gemiddelden die in deze bijlage worden gerapporteerd wordt dus rekening gehouden met deze controlevariabelen.

We zien in Figuur C.1 bij alle vijf bovenstaande vragen ongeveer hetzelfde patroon: mensen met meervoudige schade ervaren minder vertrouwen van IMG dan mensen met enkelvoudige schade. De hoogte van de scores verschilt niet wezenlijk tussen de groepen. Opvallend is verder dat alle groepen gemiddeld onder het midden van de schaal (3 op een schaal van 1 tot 5) vallen en dus over het algemeen weinig vertrouwen van IMG ervaren.

Figuur C.1: Voorspelde gemiddelde scores op items over waargenomen vertrouwen van IMG in bewoners, met 95%-betrouwbaarheidsintervallen.



C.3 Verwachtingen maatschappelijke ontwikkelingen

In de vragenlijst van april 2021 hebben de onderzoeker tevens vragen gesteld over maatschappelijke ontwikkelingen, waarvan er twee in het kader van het onderzoek van AEF interessant zijn:

Verwacht u dat deze ontwikkelingen in de toekomst positieve of negatieve gevolgen voor bewoners in het gaswinningsgebied zullen hebben?

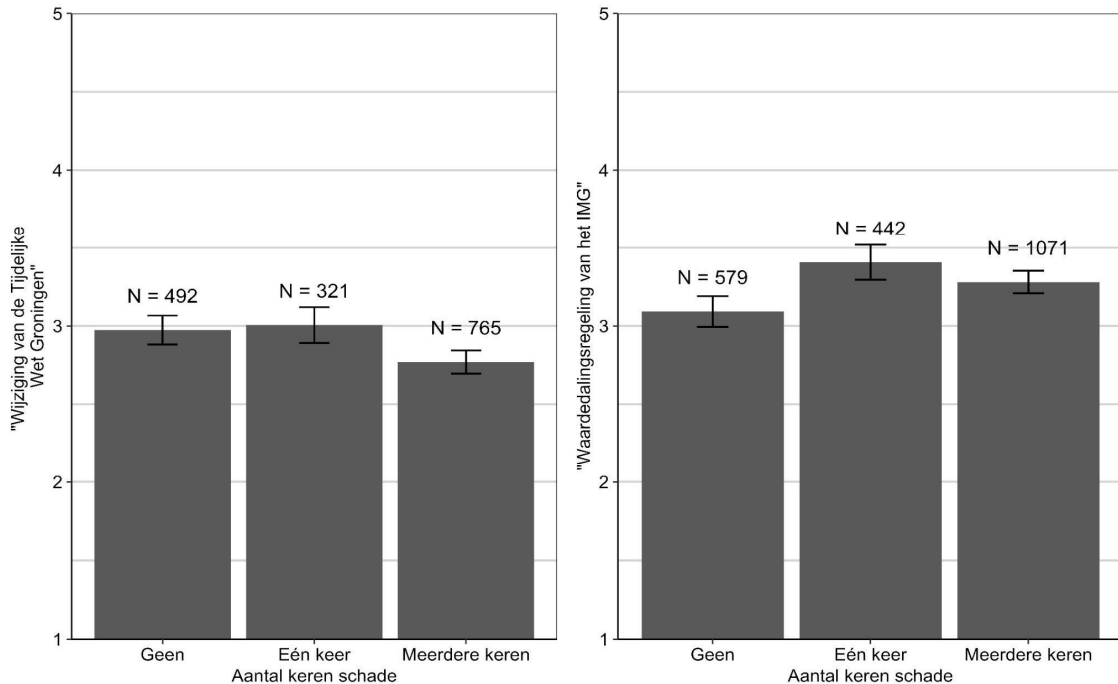
- ▶ *Wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen*
- ▶ *Waardedalingenregeling van het IMG*

Uit de analyse van de vragenlijstgegevens blijkt dat de verwachtingen over de twee ontwikkelingen niet geheel overeenkomen. De waardedalingenregeling van het IMG wordt gemiddeld iets positiever beoordeeld dan de wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen (zie Figuur C.2). Dit verschil is statistisch significant.

Daarnaast zien we verschillen tussen de schadegroepen. Respondenten met meervoudige schade hebben significant minder positieve verwachtingen van de wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen dan respondenten zonder schade.

Bij de waardedalingsregeling is het tegenovergestelde zichtbaar: zowel respondenten met enkelvoudige schade als respondenten met meervoudige schade hebben gemiddeld meer positieve verwachtingen over de waardedalingsregeling van IMG dan respondenten zonder schade. Dit verschil is groter bij respondenten met één keer schade.

Figuur C.2: Voorspelde gemiddelde scores op verwachte positieve gevolgen van de ontwikkelingen, met 95%-betrouwbaarheidsintervallen.



De gemiddelden per schadegroep worden weergegeven in Figuur C.2. Als we kijken naar hoe deze gemiddelden tot stand komen, zien we een genuanceerder verhaal.

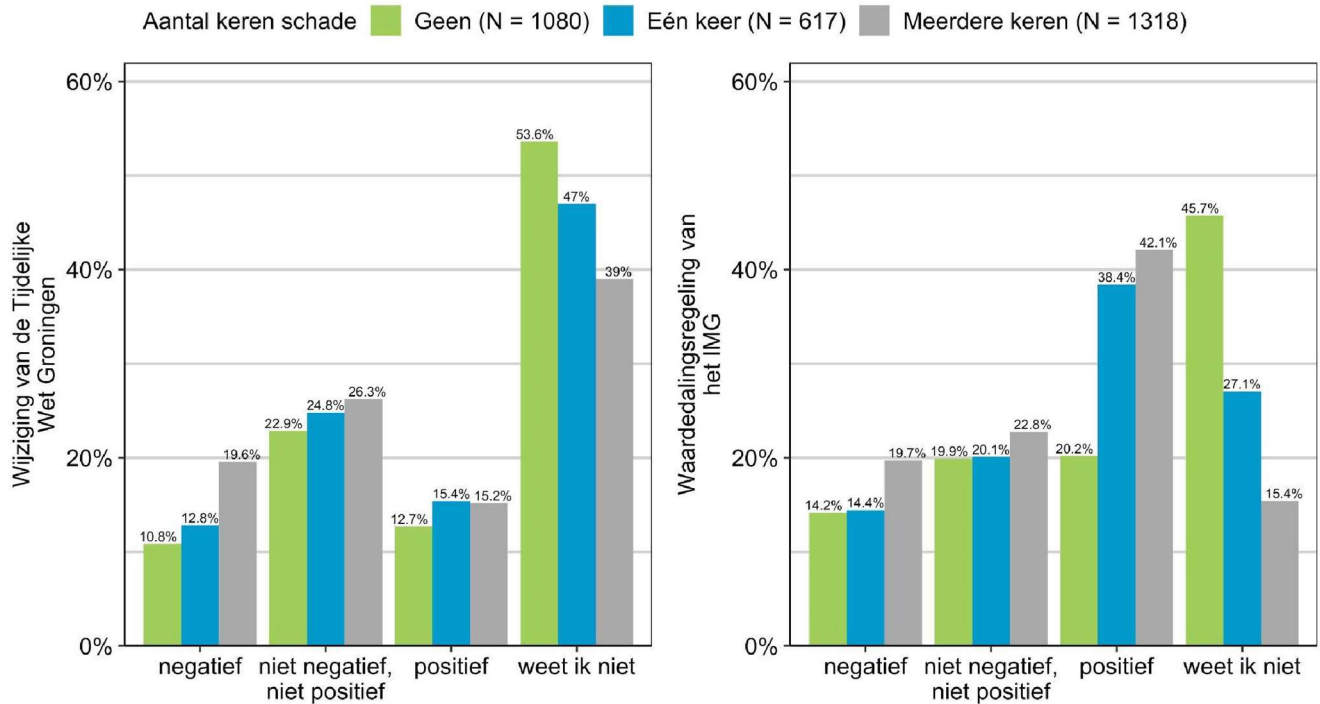
Ten eerste laat Figuur C.3 duidelijk zien dat in het geval van de tijdelijke wet Groningen veel respondenten niet weten welke gevolgen ze van deze ontwikkeling verwachten (53,6% van respondenten zonder schade; 39,0% van mensen met meervoudige schade). Deze percentages liggen lager bij de waardedalingsregeling van IMG (respectievelijk 45,7% en 15,4%). Toch zijn al deze percentages opvallend hoog. Ter vergelijking: slechts 0,50% van de respondenten met meervoudige schade vult 'weet ik niet' in bij de vraag over ervaren veiligheid in de meting van april 2022.

Onder de respondenten die wel een verwachting hebben van de gevolgen zijn ook interessante patronen te zien. Figuur C.3 illustreert dat in het geval van de Tijdelijke Wet Groningen een relatief grotere groep respondenten niet uitgesproken positief of negatief is. Wel zien we dat respondenten met meervoudige schade vaker negatief dan positief zijn, en dat respondenten met enkelvoudige schade vaker positief dan negatief zijn.

Bij de waardedalingsregeling van IMG valt op dat in alle schadegroepen meer respondenten positief dan negatief oordelen. Onder mensen zonder schade zijn de verwachtingen over de regeling vrij

evenredig verdeeld, maar onder mensen met schade is de verdeling duidelijk: slechts 14,4% van mensen met enkelvoudige schade is negatief terwijl 38,4% positief is. Onder respondenten met meervoudige schade is 19,7% negatief en 42,1% positief.

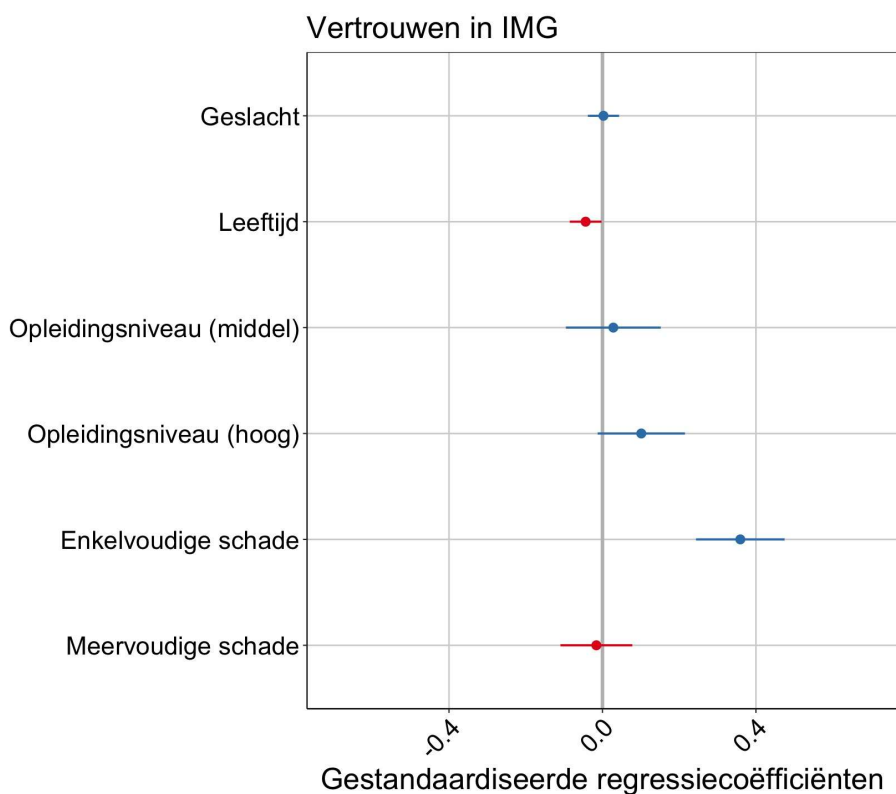
Figuur C.3: Het percentage respondenten (berekend per schadegroep) dat positief of negatief is over ontwikkelingen.



C.4 Factoren die samenhangen met vertrouwen in IMG

Het onderzoeksteam van Gronings Perspectief voert vrijwel alle analyses uit rekening houdend met geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. In deze paragraaf maken we visueel hoe deze controlevariabelen samenhangen met vertrouwen in IMG. Figuur C.4 bevat resultaten van een statistisch model waarin we vertrouwen in IMG voorspellen voor twee schadegroepen en onze 'standaard' controlevariabelen leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. De gegevens zijn ontleend aan de meting van oktober 2021; de meting van april 2022 wordt beschreven in het nog te verschijnen rapport van Gronings Perspectief over de stand van zaken in 2022.

Figuur C.4: Gestandaardiseerde regressiecoëfficiënten van een model waarin vertrouwen in IMG wordt voorspeld door controlevariabelen en schadegroep, met 95%-betrouwbaarheidsintervallen.



Figuur C.4 vat samen dat geslacht en opleidingsniveau geen voorspellers zijn van vertrouwen in IMG. De invloed van leeftijd is net (statistisch) significant. Oudere respondenten hebben minder vertrouwen, maar dit effect is erg klein. De sterkste voorspeller in dit model is het hebben van enkelvoudige schade: de groep met enkelvoudige schade heeft meer vertrouwen dan de groep zonder schade.

C.5 Delen van geaggregeerde data

AEF heeft het onderzoeksteam van Gronings Perspectief gevraagd om geaggregeerde data te delen om deelnemers niet onnodig te belasten en om eigen metingen zo goed mogelijk te kunnen laten voortbouwen op metingen van Gronings Perspectief. Het onderzoeksteam deelt geen ruwe data van deelnemers aan onderzoeken. Wel is het mogelijk om geaggregeerde data, cijfers op het niveau van subgroepen, te delen. Tabel C.1 bevat gegevens voor drie schadegroepen die nodig zijn om de figuren die Gronings Perspectief heeft gerapporteerd¹ te reproduceren. In deze tabel zijn tevens gegevens opgenomen van een nieuwe meting van Gronings Perspectief uit april 2022 waarvan de resultaten pas later in rapportvorm zullen verschijnen. Het gaat om de meest recente meting van vertrouwen in IMG.

De gemiddelden in deze tabel zijn scores op de volgende vraag:

Hoeveel vertrouwen heeft u in de volgende instanties of personen?

- ▶ TCMG
- ▶ IMG
- ▶ CVW

Deelnemers konden antwoorden op een schaal van 1 (helemaal geen vertrouwen) tot 5 (heel veel vertrouwen). De gemiddelden, rekening houdend met controlevariabelen (leeftijd, geslacht en opleidingsniveau), zijn weergegeven in Tabel C.1. Vanaf eind 2019 is het vertrouwen in TCMG/IMG hoger onder respondenten met één keer schade vergeleken met geen schade of meerdere keren schade.

Tabel C.1: Gemiddelden van vertrouwen in verschillende instanties, rekening houdend met hoeveelheid schade en controlevariabelen (leeftijd, geslacht en opleidingsniveau), gedurende verschillende metingen van Gronings Perspectief, met 95%-betrouwbaarheidsintervallen.

Voorspelde gemiddelden		Ondergrens 95%-BHI	Bovengrens 95%-BHI	Hoeveelheid schade	Instantie	Datum meting (jaar, maand, dag)
2.436	2.331	2.542	Geen	TCMG	2018-06-20	
2.449	2.326	2.571	Een keer	TCMG	2018-06-20	
2.206	2.126	2.286	Meerdere keren	TCMG	2018-06-20	
2.138	2.089	2.186	Geen	TCMG	2019-06-04	
2.127	2.051	2.203	Een keer	TCMG	2019-06-04	
2.010	1.962	2.059	Meerdere keren	TCMG	2019-06-04	
2.199	2.148	2.250	Geen	TCMG	2019-09-28	
2.270	2.192	2.347	Een keer	TCMG	2019-09-28	
2.183	2.132	2.235	Meerdere keren	TCMG	2019-09-28	
2.217	2.160	2.275	Geen	TCMG	2020-03-12	
2.491	2.412	2.571	Een keer	TCMG	2020-03-12	
2.231	2.177	2.285	Meerdere keren	TCMG	2020-03-12	
2.234	2.176	2.292	Geen	IMG	2020-09-11	
2.461	2.382	2.540	Een keer	IMG	2020-09-11	
2.247	2.195	2.298	Meerdere keren	IMG	2020-09-11	
2.284	2.214	2.354	Geen	IMG	2021-04-09	
2.752	2.669	2.835	Een keer	IMG	2021-04-09	
2.384	2.328	2.440	Meerdere keren	IMG	2021-04-09	
2.237	2.167	2.307	Geen	IMG	2021-10-01	
2.580	2.495	2.665	Een keer	IMG	2021-10-01	
2.222	2.167	2.277	Meerdere keren	IMG	2021-10-01	

Voorspelde gemiddelden		Ondergrens 95%-BHI	Bovengrens 95%-BHI	Hoeveelheid schade	Instantie	Datum meting (jaar, maand, dag)
2.203	2.113	2.294	Geen		IMG	2022-04-18
2.524	2.433	2.615	Een keer		IMG	2022-04-18
2.247	2.190	2.304	Meerdere keren		IMG	2022-04-18
2.325	2.257	2.393	Geen		CVW	2016-06-21
2.401	2.321	2.481	Een keer		CVW	2016-06-21
2.056	1.995	2.116	Meerdere keren		CVW	2016-06-21
2.460	2.359	2.562	Geen		CVW	2018-06-20
2.199	2.080	2.319	Een keer		CVW	2018-06-20
1.926	1.850	2.003	Meerdere keren		CVW	2018-06-20
2.114	2.068	2.159	Geen		CVW	2019-06-04
1.967	1.895	2.038	Een keer		CVW	2019-06-04
1.740	1.694	1.786	Meerdere keren		CVW	2019-06-04
2.220	2.171	2.269	Geen		CVW	2019-09-28
2.079	2.005	2.153	Een keer		CVW	2019-09-28
1.823	1.774	1.872	Meerdere keren		CVW	2019-09-28